

er bedst tjente med, at den Sag, som har givet Anledning til Lovforslaget, hurtigt kommer ud af Verden. Den har staaet paa Dagsordenen i mange Aar, fanget megen Opmærksomhed og været ret pinlig. Vedtagelsen af dette Lovforslag vil hjælpe os ud over de forhaandenværende Vanskeligheder. For øvrigt er jeg enig med det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) i, at en videre Udformning og en dybere Drøftelse af Forholdet mellem Stat og Kirke maa udskydes, til vi har faaet en ny Rigsdag. Den store kirkelige Organisation, kirkeligt Landsforbund, har jo nu optaget paa sit Program dette Punkt: at arbejde for en Adskillelse mellem Stat og Kirke, hvorved Kirken vil blive friere stillet end nu. Det er et Punkt, som Socialdemokratiet altid har haft paa sit Program. Det kan kun glæde os, at den kirkelige Organisation nu giver dette Programpunkt sin Tilslutning, og jeg kan paa mit Partis Vegne tilsige vor Støtte til en rolig og fredelig Forhandling om denne betydningsfulde Sag, naar Tiden er inde. Jeg formener, at det foreliggende Lovforslag er et lille Skridt i Retning af større religiøs Frihed her hjemme, og jeg skal derfor anbefale det til hurtig og velvillig Fremme i dette høje Ting.

Schovelin: Jeg vil ikke nægte, at det noget undrer mig, at der synes i det danske Folketing at være i Færd med at bundfælde sig en offentlig Mening — det er jo ikke sjældent i den senere Tid, at den offentlige Mening her paa Rigsdagen ikke ganske falder sammen med den offentlige Mening rundt omkring i Landet —, en offentlig Mening, som skal gaa ud paa, at den Vanskelighed, der er ved at opstaa i den foreliggende Sag, maa løses paa den Maade, at Arboe Rasmussen endelig skal blive Præst i Vaalse. Det forekommer mig, at en anden Løsning vilde have været nok saa naturlig, nemlig den, at han var blevet afskediget og efter Højesteretsdommen var blevet afskediget med Pension. Det er blevet sagt Gang paa Gang, at Højesteret har afgjort denne Sag og navnlig afgjort Spørgsmaalet om, hvorvidt Arboe Rasmussen kunde være Præst i den danske Folkekirke. Men dette er ingenlunde Tilfældet. Højesteret har med største Omhu i sine Præmisser sørget for at banke ind i Befolkningens Bevidsthed, at denne høje Ret kun har beskæftiget sig med det ene Spørgsmaal, nemlig om den anklagedes Strafskyld. Og naar der peges som afgørende paa, at han har været i

god Tro, og at det er derfor, han frikenes, saa ligger jo deri implicite, at han nok har taget fejl, men ikke vidste bedre, og derfor kunde han ikke straffes. Jeg synes — jeg ønsker udtrykkeligt at udtale dette, det bør udtales ogsaa her —, at den naturlige Løsning og den, man ganske sikkert i vide kirkelige Kredse fandt var den eneste naturlige Løsning, var Afskedigelse. Det Spørgsmaal, som forelaa for Højesteret, var nærmest et Pensions-spørgsmaal, thi der kan vel ikke være Tvivl om, at den Lære, som Arboe Rasmussen har prædiket, er i tydelig Uoverensstemmelse med den danske Folkekirkes Bekendelsesskrifter. Dette er ikke et religiøst Spørgsmaal. Hvilken religiøs Overbevisning man end har, kan man dømme om dette Forhold. Dette er et Spørgsmaal om Redelighed. Det er klart, at hvis en Mand, der om Jesu Kristi Gudommelighed har saa afvigende Meninger fra Folkekirkens Bekendelsesskrifter, kan blive Præst i den danske Folkekirke, maa meget snarere en Katolik, en Baptist kunne blive det, da de i hovedsagelige Stykker staaer den danske evangelisk-lutherske Folkekirkens Opfattelse langt nærmere. Men derved staaer vi tydelig nok overfor denne Institutions Opløsning. Der gives sikkert for Fritænkere andre Levebrød end det at være Præst i den danske Folkekirke.

Men da denne Løsning: at afskedige Arboe Rasmussen synes ganske udelukket for Tiden med den nuværende Kirkeminister, bliver det altsaa nu Spørgsmaalet, hvilken anden Løsning af Problemet man da kan finde, og jeg ønsker da at sige om den foreslaaede Løsning, at den forekommer mit Parti at være den daarligst mulige. En Sag som denne er ifølge sin Natur ikke nogen Partisag, og der hersker indenfor det konservative Folkeparti ligesom formodentlig indenfor andre Partier forskellige Anskuelser derom. Nogle ser rent religiøst paa Sagen, andre anstiller mere borgerlige Betragtninger, men alle forenes de, alle løber de dog sammen i dette, at den foreslaaede Løsning kan man ikke tiltræde. Den ser ret uskyldig ud, men den er ingenlunde uskyldig. Jeg vil først et Øjeblik dvæle ved Uklarheden. Der tales om, at en saadan Præst, der staaer i det Tilfælde, at vedkommende Biskop ikke vil give ham Kollats, kan blive underlagt Kirkeministerens Tilsyn. Hvad vil det sige? Hvorledes agter Kirkeministeren at udøve det Tilsyn? Vil Kirkeministeren gaa paa Bispevisitats, eller skal en af hans ministerielle Embedsmænd gøre